Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie / 2014

101229

Telemark-Arbeiderblad

Organ for Det norske arbeiderparti i Telemark fylke.

Nr. 45 | Utkommer alle hverdager og koster kr. 4.50 pr. kvartal, 1.60 pr. måned og 0.40 pr. uke | Torsdag den 22. februar 1940. | Annonsepriser 15 øre pr. m.m. på 1. side 25 øre pr. m.m. og tekstside 30 øre pr. m.m | 19. årgang

Den nye nøytralitetskrenkinga rammet SVERIGE.

Russiske fly slipper spreng- og brannbomber over landsbyen Pajala og noen hus brente ned.

Ingen mennesker drept.

Energisk svensk protest i Moskva.

I går fant det sted en ny grov nøytralitetskrenking. — Denne gangen var det Sverige som var utsatt for den. En liten landsby, Pajala, som ligger en mils vei fra den finske grensa ble bombardert av 7 russiske fly. Et toetasjers hus og noen uthus brente ned etter å ha vært rammet av bomber. Ingen mennesker er drept eller kommet til skade.

STOCKHOLM 21. febr. (NTB) Det var klart vær i middags i Pajala-distriktet med god sikt. De fremmede flyene ble observert ved Torinen som flygr ved grensetelva, om lag [illegible] sydsydøst for Pajala, i Kengis, 7 km. fra Pajala, lakttokes flyverne strakas[illegible] og så varte det ikke lenge før de observertes i stor høyde over Pajala. Etter en kort stund forsvant de mot [illegible] finske side. Det ser ut som [illegible] et meget stort antall brannbomber og til en begynnelse fikk man den oppfatning at hele Pajala brente. Brannskaden innskrenker seg imidlertid til at et toetasjes våningshus og noen uthus brente ned.

De[illegible]en var et par våningshus antent, men det lyktes å redde dem. Bombene falt ganske nær kirken, men uten å treffe denne, men flere vindusruter sprang. Like ved kirken går en veibru. Et lite sagbruk i nærheten av kirken ble ramt av en sprengbombe og ble skadd, men ble ikke antent. En traktor ble kastet et langt stykke fra sagbruket. Ingen mennesker kom til skade her. Forøvrig ble ingen mennesker ramt, hverken av sprengbomber eller splinter. Landeveien til landsbyen ble imidlertid revet opp. Alt sammen skjedde i løpet av noen øyeblikker, forteller en tilskuer. — Man har egentlig ingen forestilling om hvor lang tid det tok for flyene å kaste bombene.

Straks man i Terendø fikk rede på at Pajala var bombardert sendte man ut slokningsmannskap med en motorsprøyte.

Pajala kirkegrend er en hovedgrend for Øvre Svenske Tornedalen.

Etter autoritative meldinger, som er kommet til Stockholm, ble det kastet om lag 50 sprengbombe[illegible] flere hundre brann[illegible]

Ingen [illegible] synes å være drept eller såret. En traktor fikk en fulltreffer, [illegible] som ved et under slapp de folkene som arbeidet ved traktoren fra det med forskrekkelse.

Man har konstatert ikke mindre enn [illegible] bombeeksplosjoner, erklærer lensmann Taube, under en samtale med Tidningarnas Telegrambyrå. Dessuten har man talet [illegible] 100 brannbomber. Flyverne svevet meget tydelig mot himlen og fløy i 4—5000 meters høyde. Noen særskilt formasjon kunne ikke lakttas. Bombene falt i centrum av sv[illegible] ganske tett bebygde grenda. Det meste av løseret i de brannherjede bygninger kunne man redde. Likeledes fikk man ut alle kreaturene fra de uthus som kom i brann. Folkene som arbeidet i sagbruket kom seg ut i det fri i samme øyeblikk bygningen styrtet sammen. Den brente bygning eiddes av faktor Sven Vesterberg.

Befolkningen kom seg hurtig etter overraskelsen og sjokket og det tok ikke lang tid før slokningsarbeidet var i full gang. Pajala har ikke noe organisert brannkorps, men man gikk mann av huse for å hjelpe. Fra nabolandsbyene strømte folk til. Man trodde at hele Pajala brente, da veldige røykskyer bølget over grenden og eksplosjonene hørtes.

Energisk svensk protest.

STOCKHOLM 21. februar: (N.T.B.) Etter hva Tidningarnas Telegrambyrå erfarer i utenriksdepartementet, har den svenske legasjonen i Moskva fått ordre om å nedlegge en energisk protest hos Sovjetregjeringen i anledning av

Den første spion som er dømt i Norge under denne krigen.

Tidligere svensk offiser sender norske sjøfolk i døden.

Oslo politi meddeler: En borger av et nøytralt land — de to første år nu avskjediget marineoffiser — er i disse dager dømt tilstedes av Oslo forhørsrett, i samsvar med påtalemyndighetens påstand, dømt til to års fengsel for bør i landet å ha drevet spionasje for en krigførende makts regning.

Domstolen har påkjent straffeutmålingen til Høyesterett.

Det dreier seg om en svensk statsborger ved navn Kurt Georg Richtenberg som den 13/1 dømtes ble dømt i forhørsretten. Richtenberg har vært offiser i den svenske marine, men han [illegible] for flere år sia. [illegible] som ikke etter krigsutbruddet ble han arrestert i Kristiansand etter å ha vært under observasjon fra Oslo. Det sies og at han hadde en påtalende etter interesse for skipsavsettingene, og av hvorfor politiet i Kristiansand fikk ikke han at han hadde drevet spionasje til fordel for en krigførende makt. Hans spionasjevirksomhet har [illegible] ut over både norske og svenske skipsfartsinteresser. Richtenberg var den første spion som ble arrestert i Norge under denne krigen. Ifølge hva Dagbladet opplyser har Richtenberg sendt [illegible] til fyske borgere i Stockholm. Det skal være minst 30 år siden han var offiser i den svenske marine.

Dette med fremmederiene.

I en av våre småbyer bor en vel-stående, varmhjertet mann, som jevnlig er godgjørende, men alltid i det stille. —

Til jul lot han gjennom kemneren dele ut penger til folk han visste trengte det. Kemneren måtte bare si at beløpet var fra «en anonym». En eldre, enslig mann var blant dem han betenkte. På hjemveien fra kemneren traff gamlingen nettopp den glade giver og fortalte gledestrålende om pengene han hadde fått. «Dem skulle være fra en som heten Anton Nym, du kjenner ikke ham, du vel?!

Litet barn stygt skadet av takras.

Sørgelig hending på Notodden.

På Notodden bar det til en sørgelig hending i går. Fru sjåfør Lien kom gående nedover Storgata med det 1½ år gamle barnet sitt i barnevogna. Utafor gården til kjøpmann Wenstøp kom det plutselig et takras over dem, og barnet fikk flere svære isklumper like i ansiktet. Barnet ble fryktelig oppskrubba i ansiktet — og nesten ikke til å kjenne igjen. Stadslege Solie tok barnet under behandling. Han kunne konstatere at det hadde fått

De norske aktivistene

Møtte bare som privatmenn, hevder de.

De norske deltakerne på det store aktivistmøtet i Stockholm, general Aavatsmark, stortingsmann Vik, bankfjef Sunde, samt professorene Worm Müller og Keilhau, har i dag rykket ut med en erklæring i anledning av statsminister Nygårdsvolds uttalelse i stortinget tirsdag. De fem herrer opplyser at de deltok i møtet etter personlig innbydelse fra Foreningen «Nordens frihet». De var ikke delegerte eller representanter for noen norsk organisasjon eller gruppe, men møtte helt privat. Ingen av dem deltok i drøftelsene på møtet, heter det i redegjørelsen.

Fire svenske sjømenn

er landsatt i Kopervik. De var fra det svenske dampskipet «Fram», som den 2. februar ble torpedert ved skotskekysten. 9 mann av båtens 21 manns besetning ble reddet fra en flåte etter forferdelige lidelser.

Koht:

Tyskland har ikke misbrukt norsk territorialfarvann.

Og har ikke tjent som skjulested for tyske sjørøvere.

OSLO, 21. februar (A.P.): Arbeidernes Pressekontor har spurt utenriksminister Koht om det er truffet noen bestemmelse i spørsmålet om Altmark skal få fortsette til Tyskland.

— Vi har ikke tatt noen avgjørelse, svarer utenriksministeren, for det spørsmålet foreligger ikke for oss i det hele tatt. Altmark går videre så snart skaden er reparert.

Til en påstand i en fransk avis om at «de norske territorialfarvann alt for lenge har tjent som skjulested for tyske sjørøvere», sier utenriksministeren: Det er absolutt uriktig, en påstand uten minste grunnlag. De blir ført kontroll og vi har ennå ikke oppdaget en eneste tysk ubåt. En ubåt [illegible] nen nasjonalitet har derimot oppdaget i våre farvann.

Ellers understreker utenriksminister Koht igjen at Tyskland har misbrukt norske territorialvann og at Norge selv vil b[illegible]me over dem. Et par norske har vært inne på den tanke a[illegible] geburde endre sine nøytralitetsregler. Om dette sier Koht: De[illegible] en folkerettsregel som sier a[illegible] ikke skal endre sine nøytr[illegible] regler under krig og denne rettsregelen er almen anerkje[illegible] spørsmålene som ble stilt [illegible] britiske utenriksministeren [illegible] sendemann i London vil det [illegible] sagt bli gitt svar.

Nye store kamper på det Karelske nes[illegible]

Russerne tror at Viborg står for fall.

Fra Salla til Ladoga er grensa snart renset for russere.

Fransk-britisk flåtestyrke i Ishavet?

HELSINGFORS, 22/2:

Fra A.P.s utsendte medarbeider.

De finske troppene har snart nådd Russlands grenser helt fra Salla i nord til Ladoga i syd. Bare ved Suojervi er russerne noen få kilometer inne i landet, og ved Pitälä noen få mil. Dessuten finnes det noen avdelinger som er omringet inne i landet ved Kuhmo. Ved Salla er det rolig og fra sødemarkene i nord er det ikke kommet melding om noen endringer. Sør om Petsamo har heller ikke stillingene forandret seg. Den russiske divisjonen som står i Kuhmo-avsnittet har kommet i samme situasjonen som den 18. nord for Ladoga. Av strategiske omsyn har ikke finnene ført veiene slag inn til grensa, og det kommer dem nå til hjelp. Forbindelsene har i de siste åtte dagene vært avstengte, og russerne har forskanset seg som best de kan inne i skogene. Divisjonen er utsultet og sterkt redusert etter kampene med de finske troppene, og en kan ikke lenger tale om en hel divisjon, men bare om regimenter.

Nord for Ladoga blir den russiske framrykkinga hindret av den voldsomme stormen som raser der. Denne snøstormen går over hele Sør-Finnland og sannsynligvis langt inn i Russland. Værom-

Ivalo og Rovaniemi. En tellet minst 50 fly som var på vei sørover. I Ivalo ble en hel del bomber sloppet og en stor del av bebyggelsen der er ødelagt.

På Karelske neset har russerne de siste dager forsøkt å trenge gjennom finnenes stillinger i øst, særlig ved Taipale og sør for Vuoksen. Det viser seg at russernes kampmot var meget sterkt, og at de forbereder en ny stor offensiv. Russerne har over 150,000 mann på neset. Ved Tai-

pale går russerne tilver[illegible] samme måte som ved S[illegible] bombe- og artilleriangrep av flyangrep i tette forma[illegible] langt over finnenes linjer. [illegible] delbart etter følger infan[illegible] grep støttet av tanks. E[illegible] to hele divisjoner er satt i[illegible] Taipaleavsnittet, er samtl[illegible] grep slått tilbake, men ka[illegible] går framleis videre me[illegible] voldsomhet.

Russernes flyvirksomh[illegible] vært usedvanlig voldsomt [illegible] første dagene denne uka. [illegible] dige alarmtilstander har [illegible] all virksomhet i de s[illegible] byer. Kommunikasjonene [illegible] kes, passasjer- og post[illegible] har vært uregelmessig. [illegible] ter den snøstormen som [illegible] brutt ut, får også finne[illegible] hageligheter av general [illegible] besøk.

Oddva[illegible]

Fransk-britisk flåteavdeling i Isha[illegible]

I Bryssel går det rykter om at en større fransk-britisk flåteavdeling er samlet utafor kysten mellom Varangerfjorden og Murmansk. Det blir sagt at det foreløpig dreier seg om en rekognosering for å granske de klimatiske forhold langs den russiske ishavskysten nå, og for om mulig å finne kystbatterienes beliggenhet. I franske kretser taler man mye om muligheter av en fransk-britisk inngripen mot Russland. Det kjente blad «L'Etat» som er kjent som talerør for det franske utenriksdepartement, skriver at ingen kan være i tvil om det forhold som består mellom Tyskland og Russland, og vestmaktene har derfor full anledning til nå å skaffe seg den front de hittil

Snart faller Vibor[illegible] tror russerne.

Hovedkvarteret for Le[illegible] militærdistrikt har sendt [illegible] te kommunikéet: Den [illegible] bruar skjedde det intet v[illegible] dagene mellom den 19. og [illegible] bruar har de sovjetrussisk[illegible] per besatt 176 fientlige fo[illegible] sjonsverker, hvorav 37 a[illegible] fort. I dette inngår de fe[illegible] verker som er besatt i [illegible] sonen. Det sovjetrussiske [illegible] net bombarderte fientlige [illegible] og militære mål. 16 fient[illegible] ble skutt ned.

Det ansees for å være [illegible] rene at det bare er byen [illegible] som russerne har besatt [illegible] festningen Bjørkø som [illegible] på en øy utafor byen.